

VI konferencja z cyklu „Budowanie w pięknym krajobrazie”

W sobotę 20 października 2018 roku w Bukowcu zorganizowano VI konferencję z cyklu „Budowanie w pięknym krajobrazie”. Spotkanie to wpisuje się w obchody „Ogólnopolskiego Dnia Krajobrazu” a przedstawione na nim referaty mieściły się w ogólnym temacie: Aktualne problemy ochrony i udostępniania zasobów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych w Regionie Karkonoskim.

Foto: Krzysztof Tęcza

Organizatorami dyskusji byli: Towarzystwo Urbanistów Polskich – Oddział w Jeleniej Górze, Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych – Oddział w Jeleniej Górze, Towarzystwo Karkonoskie i Związek Gmin Karkonoskich w Bukowcu. Współpracę przy organizacji podjęły także: Karkonoski Park Narodowy, Instytut Rozwoju Terytorialnego we Wrocławiu, Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego „Sudety Zachodnie” w Jeleniej Górze oraz Wydział Architektury Politechniki Wrocławskiej. Radę programową konferencji tworzyli: mgr inż. arch. Janusz Korzeń (TUP i TK), dr Agnieszka Łętkowska (DZPK-JG), prof. zw. dr hab. inż. arch. Elżbieta Trocka-Leszczyńska (WA PW), dr inż. arch. Jacek Godlewski (TUP), dr inż. Andrzej Raj (KPN i TK) oraz Witold Szczudłowski (ZGK i TK).

W pierwszej części konferencji wygłoszono pięć referatów. Rozpoczął Janusz Korzeń omawiając „Budowanie systemu ochrony krajobrazu przyrodniczego i kulturowego w Regionie Karkonoskim a planowanie przestrzenne”. Przypomniał, że w latach 80-tych XX wieku pojawiła się koncepcja ochrony przyrody i krajobrazu, w ramach której zakładano objęcie ochroną ponad 110 tysięcy ha gruntów na terenie Sudetów Zachodnich. Ideą było by wszystkie tereny chronione objąć jednolitą formą ochrony, co mogło ułatwić wszelkie działania.

Prowadzone obecnie prace nad nowym planem ochrony wchodzą w fazę dostosowywania go do nowych przepisów ustawy. Wiele lat temu proponowano utworzenie terenów chroniących cenne obszary przyrodnicze zarówno w Górach Izerskich jak i Kaczawskich. Obecnie może przyszła pora by ponownie zastanowić się nad tą koncepcją.

Andrzej Raj przedstawił „Zasady ochrony krajobrazu i udostępniania Karkonoskiego Parku Narodowego w jego planie ochrony”. Niestety plan ochrony KPN na lata 2017-2036 sporządzono

jedynie dla terenu parku bez terenu jego otuliny. Zapisy planu dotyczą ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej. Zostały w nim zidentyfikowane zagrożenia ale także określone działania jakie należy podejmować by realizować jego założenia. Mało tego, ponieważ każde działania są ingerencją w przyrodę, co jakiś czas należy sprawdzać jakie te działania przynoszą skutki: pozytywne czy negatywne. Bardzo duże niebezpieczeństwo niesie ciągły rozwój budownictwa, które często zamyka korytarze ekologiczne doprowadzając do zamykania poszczególnych obszarów przyrodniczych. Może to doprowadzić z czasem do degradacji tych obszarów.

Agnieszka Łętkowska podzieliła się „Doświadczeniami z wdrażania planu ochrony Rudawskiego Parku Krajobrazowego”. Rudawski park to 15700 ha terenu oraz 6600 ha otuliny. Rozciąga się on na terenach powiatów: jaworskiego, jeleniogórskiego i kamiennogórskiego. Tutaj aktualny plan ochrony obejmuje lata 2011-2030. Objęte nim zostały wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe.

Dorota Wojnarowska przedstawiła przygotowany z Zygmuntem Jałą referat pt. „System zielonej infrastruktury nową kanwą rozwoju Karkonoszy i Kotliny Jeleniogórskiej”. W projekcie założono, że zielona infrastruktura to strategicznie zaplanowana sieć obszarów naturalnych i półnaturalnych zarządzana w odpowiedni sposób. Elementami tej infrastruktury są m. in.: cenne obszary chronione takie jak parki narodowe, krajobrazowe czy obszary Natura 2000. Ale także ekosystemy i tereny o dużej wartości przyrodniczej. W tych działaniach brana jest pod uwagę także zieleń miejska.

Maciej Zathej omówił „Kierunki ochrony przyrody, zabytków i krajobrazu w Sudetach Zachodnich w nowym planie województwa dolnośląskiego”. Z tej wypowiedzi najważniejsze jest to, że urzędnicy tworzący plan zagospodarowania województwa potraktowali je jako jeden region o różnych obszarach, który powinien rozwijać się spójnie mimo posiadania różnych potencjałów. Bo to, że coś jest spójne wcale nie oznacza, że musi być takie same. Dlatego wizja zagospodarowania przestrzennego Dolnego Śląska 2030 ma spore szanse zapewnić prawidłowy rozwój naszego terenu.

W drugiej części konferencji wystąpił Wojciech Kapałczyński i Paweł Orłowski, którzy w imieniu Dolnośląskiego Urzędu Ochrony Zabytków opowiedzieli o „Roli służb konserwatorskich w odnowie i pielęgnacji dziedzictwa kulturowego”. Przede wszystkim omówili najnowsze zmiany dotyczące

przepisów ochrony zabytków. Ukazali zagrożenia jakie niektóre z tych przepisów niosą dla właścicieli takich obiektów. Przybliżyli także ważniejsze problemy konserwatorskie jakie pojawiają się w planowaniu przestrzennym.

Jerzy Ładysz przedstawił „Walory krajobrazowe i ich wartości ekonomiczne”. To wystąpienie było niezwykle. Bo jak można, i czy w ogóle można, wycenić krajobraz? Okazuje się, że można. Na świecie już to robią. Pora zatem by i u nas podejmować takie wyliczenia. Mogą one bowiem mieć wpływ na zarówno planowanie jak i czasy teraźniejsze. Trzeba jednak brać pod uwagę, że nie zawsze takie wyliczenia są zgodne z interesami poszczególnych grup zainteresowanych danym obiektem. Najważniejsze jest to by w ogóle uświadaczać ludziom wartość tych do tej pory wydawało się niewycenialnych części krajobrazu.

Po wysłuchaniu wszystkich referatów rozpoczęto długą dyskusję. Wnioski z niej na pewno będą brane pod uwagę w dalszych pracach nad ochroną krajobrazu.

Uczestnicy spotkania mieli niebywałą okazję obejrzenia nowej wystawy przygotowanej przez członków Jeleniogórskiego Towarzystwa Fotograficznego poświęconej koniom. Zdjęcia wykonane w stadninie w Janowie Podlaskim są tak realistyczne, że aż trudno uwierzyć by komuś udało się je zrobić bez porozumienia z przedstawianymi obiektami.

Foto: Krzysztof Tęcza

Obchody Ogólnopolskiego Dnia Krajobrazu to oczywiście nie tylko konferencja, bo czymże byłaby ona bez udziału w takim święcie młodzieży. Dlatego dzień wcześniej, 19 października 2018 roku pracownicy Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych oraz Związku Gmin Karkonoskich zorganizowali i przeprowadzili warsztaty i zajęcia edukacyjne dla dzieci. Na zajęcia przybyły grupy dzieci ze szkół podstawowych w Kowarach, Kostrzycy i Mysłakowicach. W sumie były cztery 20-osobowe grupy. Uczniowie mieli wykonać określone zadania ale także odbyć spacer po parku bukowieckim by zapoznać się z jego walorami przyrodniczymi i architektonicznymi. Na koniec wszyscy otrzymali upominki a szkoły stosowne certyfikaty uczestnictwa w zajęciach. Całość zakończono pieczeniem kiełbasek na przygotowanym ognisku.

Krzysztof Tęcza